

Sygn. akt III PK 49/14

POSTANOWIENIE

Dnia 13 listopada 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z powództwa B. K.
przeciwko A. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w P.
z udziałem Prokuratury Rejonowej w S.
o przywrócenie do pracy,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 13 listopada 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w K.
z dnia 31 października 2013 r., sygn. akt IV Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w K.) na rzecz radcy prawnego E.C. tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł, podwyższoną o obowiązującą stawkę podatku od towarów i usług;**
- 3. nie obciąża powoda kosztami zastępstwa procesowego strony pozwanej w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 31 października 2013 r. oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Rejonowego w S. z dnia 26 czerwca 2013 r., oddalającego powództwo B. K. o przywrócenie do pracy w pozwanej A. Spółce z o.o. w P..

Powód wywiódł skargę kasacyjną od tego wyroku i opierając ją na podstawie naruszenia prawa materialnego, tj. art. 87 k.c. w związku z art. 300 k.p., polegającego na przyjęciu, że „złożenie oświadczenia woli powoda w warunkach presji psychicznej oraz groźby zwolnienia dyscyplinarnego, wywołanych celowo przez pracodawcę, mimo braku ku temu powodów, nie stanowi wady oświadczenia woli”, wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy oraz zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Pełnomocnik reprezentująca powoda w postępowaniu kasacyjnym z urzędu wniosła nadto o przyznanie jej kosztów nieopłaconej pomocy prawnej, oświadczając że nie zostały uiszczone ani w całości, ani w części.

W skardze kasacyjnej zawarty jest wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania z uwagi na potrzebę wykładni art. 87 k.c., budzącego poważne wątpliwości.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwana wniosła o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie oraz o zasądzenie od powoda kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

W rozpoznawanej sprawie wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został na przesłance wymienionej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., gdyż

skarżący wskazał na rozbieżność w orzecznictwie Sądu Najwyższego, która może uzasadniać potrzebę wykładni przepisów prawa. Zgodnie z dotychczasowym orzecznictwem Sądu Najwyższego, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na taką okoliczność wymaga od skarżącego określenia, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności występujących w orzecznictwie sądów (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN z 2002 nr 7, s. 10).

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania nie znajduje jednak uzasadnienia w sugerowanej przez skarżącego niejedności poglądów judykatury w zakresie wykładni art. 87 k.c. „w kontekście zastosowania tego przepisu na gruncie prawa pracy w sporze pracownika z pracodawcą”. O rozbieżnościach w judykaturze w tym przedmiocie w żadnym razie nie świadczą poglądy wyrażone przez Sąd Najwyższy w dwóch przytoczonych przez skarżącego wyrokach, tj. z dnia 22 stycznia 2004 r., I PK 199/03 i z dnia 10 października 2002 r., I PKN 439/01. Z obu tych judykatów wynika bowiem, że nie można stawiać znaku równości między poinformowaniem pracownika o zamiarze rozwiązania stosunku pracy a groźbą. Z reguły bowiem informacja taka ma umożliwić pracownikowi przedstawienie swoich racji, czy stworzenie szansy na bardziej korzystny dla niego sposób rozwiązania stosunku pracy, co nie oznacza, że jej celem jest wymuszenie na nim określonego oświadczenia woli. Tylko w skrajnych przypadkach może dochodzić do szantażowania pracownika i celowego działania wymuszającego na nim określone zachowanie się. W takich szczególnych okolicznościach zachowanie pracodawcy może być uznane za naruszające zasady współżycia społecznego i tym samym groźba skierowana przez niego wobec pracownika za bezprawną. Identyczne stanowisko zajmował Sąd Najwyższy także w innych orzeczeniach (np. w wyrokach z dnia: 8 maja 2002 r., I PKN 106/01, 17 lutego 2004 r., I PK 253/03, 4 marca 2004 r., I PK 435/03 czy 2 marca 2012 r., I PK 109/11), brak jest zatem podstaw do stwierdzenia, że w tym zakresie występuje jakakolwiek rozbieżność poglądów w judykaturze.

Niezależnie od tego podnieść należy, że bezprawność groźby i obawa jej spełnienia oraz istnienie normalnego związku przyczynowego między groźbą a

złożonym oświadczeniem woli wynikają z okoliczności faktycznych każdej sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2001 r., I PKN 658/00). Ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd odwoławczy nie może zaś podważyć zarzut naruszenia prawa materialnego w postaci art. 87 k.c. w związku z art. 300 k.p. Z powołaniem się na podstawę kasacyjną z art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c. nie można bowiem zwalczać prawidłowości ustaleń faktycznych (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 1997 r., II CKN 18/97, OSNC 1997 nr 8, poz. 112). Ponieważ zaś w ramach drugiej podstawy kasacyjnej skarżący nie postawił żadnego zarzutu, przy rozpoznawaniu skargi Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), co oznacza konieczność dokonania oceny zastosowanych przez Sąd drugiej instancji przepisów prawa materialnego przez pryzmat ustalonego przez ten Sąd stanu faktycznego. W tym kontekście sygnalizowana przez skarżącego potrzeba wykładni art. 87 k.c. nie dotyczy żadnej kwestii istotnej dla rozstrzygnięcia sprawy, skoro z ustaleń Sądu Okręgowego wynika, że poinformowanie powoda przez pozwaną o możliwości rozwiązania stosunku pracy bez wypowiedzenia nie miało na celu wymuszenia zgody na rozwiązanie stosunku pracy za porozumieniem stron. Niemożliwe jest zaś przyjęcie skargi do rozpoznania ze względu na okoliczności, które nie mogą być uwzględnione przy jej rozpoznaniu, co dotyczy również wskazywanej przez skarżącego potrzeby wykładni art. 87 k.c. Przedstawiona przez wnoszącego skargę przyczyna jej rozpoznania jest zatem również nieodpowiednia do zakresu sprawy poddanej do rozpoznania w trybie skargi.

Skarżący nie zdołał zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jego skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ k.p.c. i art. 398²¹ w związku z art. 102 k.p.c., należało postanowić jak w sentencji.